

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 24Csp/1/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317200013
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivan Bartek
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2017:1317200013.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v Bratislave, v konaní pred sudcom JUDr. Ivanom Bartekom, v spore žalobkyne: P. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX Q., proti žalovanému: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava, v konaní zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtina 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.446,25 eur, takto

rozhodol:

Žaloba sa v celom rozsahu zamieťa.

Žalovaný má voči žalobkyni nárok na plnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou zo dňa 27.12.2016, došlou súdu dňa 2.1.2017, sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluva o úvere č. 0000972897, ktorú uzavrela so žalovaným dňa 17.3.2004, je neplatná, že táto zmluva je bezúročná a bez poplatkov a žalovaný je povinný jej vydať bezdôvodné obohatenie z tejto zmluvy o úvere vo výške 1.446,25 eur.

2. Žalobkyňa tvrdila, že medzi ňou ako spotrebiteľom a Consumer Finance Holding a.s. bola dňa 17.3.2004 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Na základe tejto zmluvy jej veriteľ poskytol úver - kreditnú kartu č. 0000972897. V rámci úverovej zmluvy žalobkyňa využila peňažné prostriedky vo výške 3.270,71 eur, na splátkach zaplatila sumu 4.716,96 eur, bezdôvodné obohatenie tak predstavuje sumu 1.446,25 eur.

3. Podľa žalobkyne ako spotrebiteľ má podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (OSP) právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu zo zmluvy uzatvorenej so žalovaným. Jej určovací žaloba je procesne prípustná. V tej súvislosti do pozornosti súdu dala rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009. a rozhodnutie R 17/1972. Jej nároky sú odôvodnené aj európskymi smernicami na ochranu spotrebiteľa, najmä smernicou Rady 93/13/EHS, ktorých zmyslom a cieľom je, aby nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách spotrebiteľov nezaväzovali. Podľa žalobkyne ide v zmluve o nespočetné množstvo neprijateľných podmienok, najmä zmluvné podmienky sú voľným okom nečitateľné, v zmluve úplne absentuje údaj o výške ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), ako aj rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky. Uvedené nedostatky majú podľa § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. za následok, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho žalobkyňa poukázala aj na ustanovenia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, §§ 37, 39 a 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a do pozornosti dala tiež rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/7/2015 (Cetelem Slovensko a.s.), Okresného súdu Poprad sp. zn. 17C/456/2012 (Cetelem Slovensko a.s.) a nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS107/07.

4. Žalobkyňa v žalobe označila a spolu s ňou predložila listinné dôkazy - žiadosť zo dňa 17.3.2004 o vydanie Kreditnej platobnej karty Quatro, Obchodné podmienky pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet VÚB a.s., výpisy z pôžičkovej karty za obdobie od 1.4.2004 do 31.8.2016, oznámenie VÚB zo dňa 30.9.2016 o postúpení pohľadávky vo výške 3.120,85 eur na žalobcu, výzvu žalobcu zo dňa 12.12.2016 na bezodkladnú úhradu dlhu a list žalobkyne zo dňa 18.12.2016. Iné dôkazy nenavrhla, ani nepredložila.

5. Žalovaný vo vyjadrení došlom súdu dňa 10.11.2017 navrhol žalobu zamietnuť. Nesúhlasil so žalobou, považoval ju za nedôvodnú v celom rozsahu. Poukázal na to, že prijatím Civilného sporového poriadku (CSP) došlo k zmene systému určovacích žalôb. Zmluvy a iné právne úkony, ich platnosť a neplatnosť, sú právnymi skutočnosťami, pričom nová právna úprava v § 137 písm. d) CSP pripúšťa žalobu na určenie iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu. Z toho dôvodu žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o úvere nie je prípustná. Pokiaľ ide o určenie, že úver je v dôsledku absencie RPMN v úverovej zmluve bezúročný a bez poplatkov, žalovaný poukázal na to, že podľa ustálenej praxe súdov, určovacia žaloba, ktorá je preventívneho charakteru, nie je prípustná tam, kde je prípustná žaloba o plnenie, v rámci ktorej si súd ako prejudiciálnu otázku vyrieši prípadnú bezúročnosť úveru. Podporne odkázal na uznesenia NS SR sp. zn. 4 Cdo 56/2009 a 2 Cdo 28/2009 z roku 2010, podľa ktorých žaloba spravidla nemôže byť opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b) OSP. Nakoľko žalovaná tvrdí, že úver preplatila, mala sa žalobou o plnenie podľa § 137 písm. a) CSP domáhať vrátenia plnenia od osoby, ktorej plnenie nad rámec čerpania poskytla. Žalobkyňa na úhradu pohľadávky z titulu nesplateného úveru, ktorú žalobcovi ku dňu 19.9.2016 postúpila VÚB a.s., nepoukázala žalobcovi žiadne plnenie. Z toho dôvodu sa žalovaný na jej úkor nijako neobohatil, preto jej voči žalobcovi nevznikol žiadny nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaný v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia nie je pasívne legitimovaným subjektom.

6. Žalovaný ako dôkazy predložil zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 14.9.2016, oznámenie VÚB o postúpení pohľadávky zo dňa 30.9.2016 a poštový podací hárok zo dňa 3.10.2016. Iné dôkazy nenavrhlo.

7. Vo veci bolo nariadené pojednávanie. Žalobkyňa sa na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavila, nežiadala ani odročit' pojednávanie, preto súd podľa § 180 CSP spor prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti.

8. Na základe zhodných tvrdení strán a predložených dôkazov mal súd v zmysle § 151 ods. 1 CSP za nesporný ten skutkový stav, že žalobkyňa v roku 2004 uzavrela zmluvu s VÚB a.s., ktorá jej poskytla kreditnú kartu. Consumer Finance Holding a.s. bola sprostredkovateľom a správcom úveru. Žalobkyňa na úver do 31.8.2016 zaplatila celkom 4.716,96 eur, poslednú úhradu vykonala dňa 14.4.2014. Predmetom sporu bolo len právne posúdenie prípustnosti určovacej žaloby a splnenia predpokladov pre vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

9. Podľa § 137 písm. d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

10. Podľa § 137 písm. d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

11. Žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere súd z procesného hľadiska vyhodnotil ako neprípustnú. Súd sa stotožnil so žalovaným, že zmluva o úvere, jej prípadná platnosť alebo neplatnosť, je právnou skutočnosťou. Od 1.1.2017 platí nový CSP, ktorý nahradil dovtedy platný OSP. Podľa § 137 písm. d) CSP možno žalobou požadovať rozhodnutie o určení právnej skutočnosti len vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Zákon o spotrebiteľských úveroch, ani zákon o ochrane spotrebiteľa, ani žiadny iný predpis, nedáva možnosť podať spotrebiteľovi takúto žalobu. Z toho dôvodu sa nemožno úspešne odvolávať na judikatúru, ktorá vychádzala z § 80 OSP. Aj z dôvodovej správy k CSP vyplýva, že v § 137 písm. c) a d) sa zakladá úplne nová koncepcia, kde sa rozlišuje klasická určovacia žaloba a žaloba o určení právnej skutočnosti podľa písm. d). Jej cieľom je vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti/platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej.

12. Pre úplnosť súd ešte poukazuje na to, že spotrebiteľská zmluva ako celok je podľa § 53d Občianskeho zákonníka neplatná, len ak obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení, ako je uvedená vo výroku rozhodnutia súdu a jej uzavretie bolo dosiahnuté za použitia nekalej obchodnej praktiky alebo úžery. Tieto podmienky neboli v danom spore naplnené. Žalobkyňa neuviedla žiadne konkrétne konanie, ani z predložených dôkazov nevyplývalo, ktoré by bolo možné považovať za nekalú obchodnú praktiku. Žalovaný navyše nepoužíval žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku, o ktorej by už súd rozhodol vo výroku. Nebola tak splnená ani jedna z podmienok neplatnosti, pričom sa vyžaduje súčasné splnenie oboch.

13. Odôvodnená a správna bola podľa súdu aj námietka žalovaného, že žalobkyňa sa voči žalovanému nemohla domáhať ani určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Možnosť podať žalobu o určenie, že spotrebiteľský úver je bez úrokov a poplatkov, tiež nevyplýva zo žiadneho zákona upravujúceho práva spotrebiteľov, ani z iného predpisu.

14. Aj keby podanie takejto žaloby prichádzalo do úvahy podľa § 137 písm. c) CSP, vyžaduje sa, aby na určenie bol naliehavý právny záujem. Z toho hľadiska žalovaný správne poukázal na súdnu prax, že určovací žaloba, ktorá je len preventívneho charakteru, nie je prípustná tam, kde je prípustná žaloba na splnenie povinnosti, v rámci ktorej súd ako prejudiciálnu otázku rieši prípadnú bezúročnosť úveru.

15. Z rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica, na ktorý poukazovala žalobkyňa, tiež vyplýva, že otázka, či je úver bezúročný a bez poplatkov, sa skúmal v konaní o splnenie povinnosti. To znamená buď v konaní o zaplatenie zostatku úveru alebo o vydanie bezdôvodného obohatenia.

16. Žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia nebolo možné vyhovieť z vecných dôvodov. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

17. V priebehu rokov 2004 - 2014 uhrádzala žalobkyňa splátky na dohodnutý účet pôvodnému veriteľovi - VÚB, a.s.. Po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru a po postúpení pohľadávky na žalobcu dňa 30.9.2016, žalobkyňa už neuhradila žiadnu ďalšiu splátku, žalovaný sa preto nemohol na jej úkor obohatiť. Keďže sa žalovaný na úkor žalobkyne neobohatil, nebol v tomto konaní dôvod skúmať, či je úver bez úrokov a poplatkov.

18. Žalobkyňa vo svojej žalobe osobitne neodôvodňovala naliehavý právny záujem, neuviedla žiadne dôležité skutočnosti, poukazovala iba na platné zákony a judikatúru. Podľa dôkazov, ktoré žalobkyňa so žalobou predložila, žalovaný po postúpení pohľadávky dňa 12.12.2016 vyzval žalobkyňu na zaplatenie sumy 3.468,41 eur. Žalobkyňa následne listom zo dňa 18.12.2016 vyzvala žalovaného na vrátenie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.446,25 eur. Odvtedy nenastala žiadna nová skutočnosť. Žalobkyňa sa nedostavila na pojednávanie, žalovaný nepodal voči žalobkyňi vzájomnú žalobu na zaplatenie zostatku úveru. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je žalobkyňa navyše zo zákonom chránená tak, že v prípadnom súdnom konaní o zaplatenie zostatku úveru, teda aj úrokov a poplatkov, je súd povinný prihliadať na premlčanie bez toho, aby spotrebiteľ musel vzniesť námietku premlčania. Z toho je podľa súdu zrejmé, že nie je naliehavý právny záujem na navrhovanom určení, že úver je bez úrokov a poplatkov.

19. Nakoľko žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o úvere a o určenie jeho bezúročnosti nebola prípustná, a žalobkyňa žalovanému nič nezaplatila, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

20. Žalovaný mal vo veci úspech, preto mu bol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznaný nárok na plnú náhradu trov konania. O výške náhrady, ktorú je žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému, súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, na tunajšom súde, písomne, vo dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2) a čoho sa odvolateľ domáha.